

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-519/05
Бања Лука, 03.8.2007. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Виоланде Шубарић, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Ћ.Ф. и Ћ.Х. из Н., које заступа Н. К., адвокат из Н., против тужених Ћ.М. из С., Б.Б. 40/4 и Ћ.С. из К., уз учешће умјешача на страни тужених Ћ.Ф. из С., ради утврђења права власништва, одлучујући о ревизији тужене Ћ.М. против пресуде Окружног суда у Т. Гж-217/04 од 03.03.2005. године, на сједници одржаној 03.8.2007. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Н. број П-187/03 од 24.11.2003. године утврђено је да су тужиоци Ћ.Ф. и Ћ.Х. по основу заједничке изградње сваки са 1/3 дијела власници породичне куће која се налази у Н., Б. Д. 10, саграђене на парцели означеној са к.ч. 324/1, нови премјер, дио к.ч. 337 површине 150 м² уписане у зк.ул. 1421 К.О. Н. као и право коришћења земљишне парцеле под кућом која је потребна за редовну употребу куће, што су тужене Ћ.М. и Ћ.С. као правни сљедници пок. Ћ.М. дужни признати и трпјети да се тужиоци као сувласници на основу пресуде укњиже у земљишним књигама са 1/3 дијела, све у року од 30 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења, уз обавезу да тужиоцима тужене накнаде трошкове спора у износ од 4.281,25 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т. Гж-217/04 од 03.03.2005. године, жалба тужене Ћ.М. је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена Ћ.М. ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се њена жалба уважити, првостепена пресуда преиначити и одбити тужбени захтјев.

Тужиоци у одговору на ревизију тужене Ћ.М. оспорили су наводе ревизије и предложили да се иста одбије.

Ревизија није основана.

Тужбом се тражи утврђење да су тужиоци Ћ.Ф. и Ћ.Х. живећи у породичној заједници са супругом тужене Ћ.М. пок. Ћ.М. грађењем породичне куће у Н., Б.Д. 10, саграђене на к.ч. 324/1, нови премјер, дио к.ч. 337, површине 150 м², уписане у зк.ул. 1421 К.О. Н., стекли право сувласништва са по 1/3 дијела као и захтјев да се на основу пресуде у земљишним књигама првостепеног суда упишу њеним сувласницима са 1/3 дијела.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да су тужиоци са правним предником тужених Ћ.М. браћа, који су са сестрама Ф. и В., те њиховом мајком Ф. живјели у старој породичној кући у Н. у ул. Б. Д. бр. 10; да су тужиоци са покојним Ћ.М. уз сагласност мајке им Ф. и сестара Ф. и В., током 1960. године договорили да заједничким средствима изграде нову породичну кућу тако што ће свако од њих учествовати са радом и финансијским средствима према својим могућностима с тим да ће свако од њих на изграђеној кући имати дио од 1/3 дијела; да су се унапријед договорили да урбанистичка, грађевинска и употребна дозвола гласи на најстаријег члана заједничког породичног домаћинства пок. Ћ. М. коме је рјешењем СО Н. 05/II-13/1 од 25.4.1961. године одобрена изградња породичне стамбене зграде, а рјешењем СО Н. 05/II46/1 од 19.12.1963. године одобрена употреба саграђеног дијела куће након извршеног техничког прегледа објекта; да су се тужиоци као и покојни М. са мајком Ф., сестрама Ф. и В., након завршетка изградње куће уселили у предметну кућу гдје су са породицама заједнички живјели до 1983. године када је покојни Ћ. М. од свог предузећа добио нов стан на коришћење, и те године са породицом напустио коришћење спорне куће у којој су тужиоци остали да живе све до 1992. године када су због ратних сукоба на подручју бивше СР БиХ напустили њено коришћење, а до тада да је њихова мајка Ф. умрла, а сестре Ф. и В. су се удале и напустиле коришћење спорне куће; да је рјешењем Министарства за избјеглице и расељена лица, Одсјек Н. број 05-050-29-117/99 од 21.02.2002. године туженој Ћ.М. као законској наследици иза пок. Ћ.М. враћена у посјед породична кућа изграђена на наведеним парцелама, а да су одлуком Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица број 202-7146-90-1328 од 06.7.2003. године тужиоци одбијени са захтјевом за поновно разматрање одлуке исте Комисије број 202-7146-4/1 од 19.11.2002. године којим је туженој Ћ.Ф. предметна породична кућа враћена у посјед.

Код оваквог стања чињеница првостепени суд закључује да се из исказа саслушаних свједока који су добро познавали тужиоце и њиховог брата пок. М. као и односе у њиховој породичној заједници са мајком Ф. и сестром Ф. и В., произилази да су у вријеме започињања изградње предметне куће током 1960. године и до завршетка изградње предметне куће 1963. године сви они живјели у заједничком домаћинству и да су тужиоци са братом пок. М. учествовали у изградњи спорне куће на који начин да је настало правно признато сувласништво у складу са одредбом чл. 14. Закона о основним својинско-правним односима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/80, у даљем тексту: ЗОСПО), а која је грађена за њих у складу са усменим споразумом који су у катастру некретнина уписани као супосједници спорне куће са 1/3 дијела, па да је због тога основан захтјев за утврђење да су по основу заједничке изградње спорне куће стекли сувласништво на њој са од по 1/3 дијела и судио тако што је удовољио тужбеном захтјеву на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Чињенична утврђења и правни закључак првостепеног суда усваја и другостепени суд уз допуне: да су тужиоци заједно са братом М. у катастру некретнина уписани као супосједници на спорној кући са 1/3 дијела и да је првостепени суд правилно примјенио материјално право када је утврдио да су се тужиоци са братом покојним М. споразумијели да у заједничком домаћинству са њиховом мајком Ф. и сестрама Ф. и В., заједничким радом изграде предметну кућу само за њих тројицу, па стога да им на спорној породичној кући припада сувласички дио од по 1/3 дијела.

Одлука нижестепених судова је правилна и законита.

За стицање својине на бази породичне заједнице живота и рада, није нужно да се односи у породичној заједници уређују посебним писменим споразумом. Непостојање таквог споразума, који би појединим учесницима овакве породичне заједнице ближих сродника, служио као основ за стицање одговарајућих дијела у заједнички стеченој ствари – непокретности, нема за посљедицу то да онај који буде уписан власником у земљишним књигама постаје власником непокретности стечене резултатима заједничког рада и према осталим члановима породичне заједнице.

Утврђујући у поступку, прије свега на основу исказа свједока К.Х., К. С., Д.Т., П.Д., Ф.И., Н.Х., Н.М., С.М., К.Б., С.Б., К.В. и Ф.Б., да су тужиоци са предником тужених пок. Ћ.М., те њиховом мајком Ф. и сестрама В. и Ф. живјели у заједничком породичном домаћинству у старој кући и да су заједничким радом изградили предметну кућу, а из исказа тужилаца саслушаних у својству парничних странака и свједока Р.В. и Д.Ф., произилази да су се живећи у заједничком породичном домаћинству прије почетка изградње предметне куће, усмено споразумијели да се предметна кућа изгради заједничким радом само за тужиоце и најстаријег брата им пок. Ћ.М., у коју су се након завршене изградње током 1963. године сви чланови породичног домаћинства уселили, тужиоци са породицама живјели у њој до 1992., брат им пок. М. до 1983. године када је добио стан у који се са породицом преселио, а мајка им Ф. живјела до њене смрти, те сестре В. и Ф. до њихове удаје, онда су нижестепени судови правилно извели закључак који усваја и овај суд, да су се у заједничком породичном домаћинству сви њени чланови усмено споразумијели да заједничким радом и средствима свих чланова заједничког домаћинства изграде предметну кућу само за њих тројицу, тужиоце и њиховог најстаријег брата пок. М., у којем се случају презумира да је воља управљена на то да свако од њих тројице стиче подједнаки дио на предметној кући (arg. из чл. 24. – 26. у вези са одредбом чл. 14. и 21. ЗОСПО).

То што је предник тужених пок. Ћ.М. у земљишним књигама уписан са првенственим правом грађења на предметном земљишту на коме је изграђена предметна кућа и да је на његово име гласило рјешење о техничком пријему предметне куће након што је изграђена током 1963. године, само за себе не може бити искључиви доказ да је предметна кућа у наведеној породичној заједници изграђена само за њега (пок. М.), јер, како је речено, у породичном домаћинству прије почетка грађења предметне куће је постигнут усмени споразум да се та кућа изгради не само за пок. М. него и за оба тужиоца, дакле, у породичној заједници је усмено договорено да се предметна кућа гради за њих тројицу, а што је од одлучног значаја за одлуку о спору.

Из реченог произлази да су нижестепени судови правилно примијенили материјално право када су удовољили тужбеном захтјеву тужилаца.

Нижестепене пресуде, према томе, немају недостатака на које се указује у ревизији тужене Ћ.М., односно на које овај суд пази по службеној дужности.

Из тих разлога а на основу чл. 248. ЗПП одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић